

Vlaams
Parlement

vergadering **C15**
zittingsjaar 2018-2019

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 18 oktober 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de verhoging van de werkzaamheidsgraad en het aanboren van de stille arbeidsreserve – 2401 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het langdurige defect van de Job Tracker bij Sodexo en de communicatie met de dienstenchequeondernemingen – 2399 (2017-2018)	7
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over interregionale samenwerking en de stages in het kader van Eurodissey – 56 (2018-2019)	10
VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over een mogelijke participatie in Brussels Airport – 2462 (2017-2018)	13
VRAAG OM UITLEG van Lieve Maes aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de resultaten van de wetenschapsbarometer – 55 (2018-2019)	15
VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het Vlaams kankeronderzoek – 80 (2018-2019)	17

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de verhoging van de werkzaamheidsgraad en het aanboren van de stille arbeidsreserve – 2401 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, collega's, minister, het is een eer om de eerste vraag om uitleg van dit parlementaire jaar te mogen stellen. Ik ga ze niet helemaal zelf stellen. Ik heb twee enthousiaste Ieperse jongeren mee in het kader van YOUCA (Youth for Change and Action). Zij zullen in duo de inleiding doen bij mijn eerste vraag om uitleg. Als het goed is voor u, voorzitter, zou ik het woord willen geven aan Cédric.

De voorzitter: Dat is heel goed voor mij. Ik heet de mensen die aan de YOUCA Action Day deelnemen, allemaal welkom. En in uw geval, collega Talpe, ben ik ervan overtuigd dat de vraag zeker zo goed zal worden gesteld. *(Gelach. Opmerkingen)*

Cédric Van de Vyvere: De werkloosheidscijfers in Vlaanderen blijven dalen en de krapte op de arbeidsmarkt groeit. In de eerste helft van dit jaar waren er per vacature gemiddeld 4,2 werkzoekenden, de helft minder dan in 2015. Dat zorgt ervoor dat bedrijven het steeds moeilijker krijgen om personeel te vinden. Dat dreigt de groei van onze economie te verstoren. Een van de grote problemen is dat er in Vlaanderen nog te weinig mensen zijn die niet werken, en daar moeten we nu iets aan doen.

Léonie Erard: De werkzaamheidsgraad is de laatste jaren wel vooruit gegaan. We scoren beter dan Brussel en Wallonië, maar binnen Europa zitten we maar in de middenmoot, terwijl we net de ambitie hebben om een topregio te worden. De Vlaamse en Federale Regering hebben zeker al veel inspanningen gedaan. Ook de recente arbeidsdeal is een goede zaak. Maar wat ons betreft, blijft er een groot werkpunt: het activeren van de stille arbeidsreserve.

Emmily Talpe (Open Vld): Dank je wel voor de inleiding, Cédric en Léonie.

Het is niet de eerste keer dat ik die stille arbeidsreserve hier aanhaal, minister. Zeker bij bepaalde kansengroepen, niet het minst bij mensen met een migratieachtergrond en ouderen, blijft de uitdaging heel groot om hen te activeren. Zeker in de grote steden en de Vlaamse Rand neemt het aandeel van mensen met een migratieachtergrond in de werkloosheid toe. Steden kunnen daar zeker een eigen beleid rond voeren, maar ze zijn uiteraard ook aangewezen op de samenwerking met de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB).

Bij VDAB zelf is er een uitdaging om de langdurig werkzoekenden te gaan screenen en activeren, maar uiteraard moeten ook de werkgevers open staan voor een wervings- en selectiebeleid dat ruimte laat voor competenties en niet al te veel focust op diploma's, dat in sollicitatiefeedback voorziet en dat zeker geen voorbehoud heeft tegenover kansengroepen.

Minister, welke maatregelen heeft VDAB het afgelopen jaar genomen om de stille arbeidsreserve, maar ook vrijwillig werkzoekenden, beter te detecteren en te activeren? Welke maatregelen worden op dat vlak in het bijzonder ondernomen ten aanzien van mensen met een migratieachtergrond en mensen die vrijwillig zijn uitgetreden uit de arbeidsmarkt? Op welke manier zal de samenwerking tussen de grote steden en VDAB worden versterkt om de werkloosheid bij mensen met een migratieachtergrond te doen dalen en hun werkzaamheidsgraad te verhogen?

Hoe evalueert u de huidige positie van Vlaanderen in Europees perspectief op het vlak van werkzaamheidsgraad? Blijft de ambitie gelden om van Vlaanderen een topregio te maken inzake werkzaamheidsgraad? Bent u ook de mening toegedaan dat de vooropgestelde werkzaamheidsgraad moet worden verhoogd van 76 naar 80 procent?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega, u haalt het in uw eerste vraagstelling juist aan: de eerste stap om de stille arbeidsreserve te activeren, is ze te vinden en te detecteren, en er dan voor te zorgen dat die mensen zich ook inschrijven bij VDAB. Dat is altijd het startpunt.

Natuurlijk kunnen we de naambekendheid van VDAB verhogen via radio, sociale media en zo verder, maar er lopen ook heel wat initiatieven rond partnerschappen, die we de laatste jaren hebben versterkt. Ik denk daarbij aan het koppelen van de databank van Onderwijs met die van VDAB, om te weten welke jongeren niet op de schoolbanken zitten, nergens actief zijn en niet zijn ingeschreven zijn bij VDAB. We hebben in Antwerpen ondertussen ook de 'social impact bond' gelanceerd om verdwenen jongeren op de radar te krijgen en aan het werk te krijgen.

Een tweede groot partnerschap is de samenwerking met de ziekenfondsen. De groep die zich bij VDAB aanmeldt via een doorverwijzing van het ziekenfonds, wordt jaar na jaar groter. Ten derde is er een meer intensieve samenwerking met de OCMW's in het kader van werkplekieren en tijdelijke werkervaring. U weet dat we dat hebben opengetrokken naar de leefloners en dergelijke meer. Ik kijk ook naar de samenwerking met het Agentschap Integratie en Inburgering en met Fedasil. Ook daar is er, zeker in het kader van de migratiestroom, extra samenwerking.

Bovendien zijn we samen met het Steunpunt Werk aan het kijken waar we nog activeringswinst kunnen boeken in die stille arbeidsreserve. Dat werk wordt afgerond in de loop van november, is mij gezegd. Op basis daarvan gaan we bekijken welke acties wij nog extra kunnen ondernemen.

In de nieuwe dienstverlening, de contactstrategie van VDAB – u weet dat we daarmee begin oktober zijn begonnen en dat jullie daarvoor ooit nog bij VDAB zijn gaan zien – zitten ook sectorale plannen, waarbij per sector een plan wordt opgesteld over het bereiken van de arbeidsreserve in die sector of over wat die sector verwacht.

Als iemand eenmaal is ingeschreven bij VDAB, kan hij deelnemen aan alle activerende maatregelen die VDAB aanbiedt. Verschillende maatregelen werden het afgelopen jaar hervormd en versterkt om hun bereik te verbreden en hun activerende werking te vergroten. Ook het screenen en activeren van langdurig werkzoekenden hebben we het afgelopen jaar versterkt. U weet dat we hiermee rond april zijn begonnen en we hebben hier in september echt op ingezet met de start van de activering van die langdurig werklozen.

Ik benadruk nog even dat we in de activerende benadering van VDAB op maat blijven werken, en dat we dus ook daar zijn afgestapt van een doelgroepenbenadering.

Specifiek voor mensen met een migratieachtergrond wil ik nog een aantal maatregelen en projecten naar voren brengen.

Bij alle vormen van werkplekieren, zoals de individuele beroepsopleiding in een onderneming (IBO), zien we een stijging van de instroom van mensen met een

migratieachtergrond, waarbij we ook de drempels hebben verlaagd om in te stappen. De hervorming die we hebben gerealiseerd met de werkgeversorganisaties is hierbij toch weer een extra mogelijkheid.

Ten tweede, en daarvoor hebben we zelfs internationaal naam en faam gekregen, is de inbedding van het project 'Integratie door werk'. Daarbij bekijken we taal niet meer als een eerste voorwaarde, maar als een van de competenties die wel noodzakelijk wordt opgenomen en waarvan de resultaten, zoals u weet, heel goed zijn.

Derde voorbeeld is het project Mentor2Work van het Minderhedenforum in het kader van Focus Op Talent. Ook dat is een project waarvan ik denk dat dit deze doelgroep extra's geeft.

Ten vierde zijn er de sectorconvenanten waarbij discriminatie als verplicht thema is opgenomen. In september vond in dit kader nog een intervisiemoment met Unia en de sectorconsulenten plaats. U ziet dat dit een thema is dat we verder blijven aanpakken. Ook coaching van de sectorconsulenten in dit thema is in dit kader voorzien.

De versterkte samenwerking vanuit VDAB met het Agentschap Integratie en Inburgering (AgII) met het accent op geïntegreerde trajecten is er uiteraard ook nog een dat specifiek voor mensen met een migratieachtergrond telt.

In alle grotere steden lopen samenwerkingen tussen VDAB, de stad, het OCMW en soms ook nog andere inburgeringspartners. Dit gaat bijvoorbeeld over het aanbieden van mentoringtrajecten, gezamenlijke intakes, het talig versterken en hulp bieden bij het zoeken van een job aan de hand van 'jobbabbelboxen'. In Antwerpen en Gent werden deze gezamenlijke acties geformaliseerd in een samenwerkingsovereenkomst. Beide steden willen dit samenwerkingsakkoord met VDAB ook verderzetten in de volgende bestuursperiode en dat wensen wij uiteraard ook.

En dan kom ik bij uw laatste twee vragen. We zitten in Vlaanderen met een werkzaamheidsgraad van 73,8 procent, de hoogste werkzaamheidsgraad ooit in Vlaanderen, en we staan daarmee maar op de vijftiende plaats in de EU-28. De laatste twee jaar was er een stijging van bijna 2 procentpunten. Wanneer we kijken naar de 25-tot-54-jarigen staat Vlaanderen op de vierde plaats in Europa. Dat geeft dat onze werkzaamheidsgraad bij de 25-tot-54-jarigen goed is. Maar ik wil ook zeggen dat we bij de 55-plussers sterke sprongen vooruit maken. Voor de 55-tot-59-jarigen zijn we de afgelopen tien jaar met bijna 20 procentpunten in werkzaamheidsgraad gestegen. U ziet dat hier een inhaalbeweging nodig was en dat iedereen dat ook zo aanvoelt. Twintig jaar geleden was je een uitzondering als je na je vijfenvijftigste nog werkte, vandaag wordt dat gelukkig al als normaal gezien.

We hebben de 2020-doelstellingen voor 55-plussers daardoor al bereikt, en dat is een heel goede zaak, maar we zijn er zeker en vast nog niet. Ik zal verder inspanningen blijven leveren om de werkzaamheidsgraad te laten stijgen. De ambitie om van Vlaanderen een topregio te maken, blijft voortbestaan. Of we daarvoor naar 80 moeten gaan, hoe hoger hoe liever. Op dit moment is in de Visie 2050 geen nieuw percentage ingezet. Ik denk dit ook evolueert met wat er in Europa gebeurt. Maar wat mij betreft: de acties die we in Vlaanderen kunnen nemen, doen we en daarbij reken ik eerlijk gezegd ook op de federale collega's om een aantal belangrijke drempels in het activeringsbeleid aan te pakken zoals het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag (SWT-stelsel), de onbeperkte werkloosheidsuitkering of de verloning naar anciënniteit. Dit zijn elementen waarin nog wel verbetering mogelijk is. Er zijn wel een aantal acties gepland rond deze thema's in de arbeidsdeal of jobdeal, maar we moeten nog kijken wat er de facto zal gebeuren.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Dank u wel, minister, voor uw uitgebreide antwoord. Detecteren is inderdaad de eerste stap. We moeten de focus leggen op de koppeling aan de databank onderwijs, de samenwerking met de ziekenfondsen en OCMW's. Er is al van alles op de rails gezet, maar ik wil u natuurlijk het vuur aan de schenen blijven leggen over die stille arbeidsreserve. We hebben nu eenmaal die krapte op de arbeidsmarkt en we willen de economie die nu bloeit niet belemmeren, want als ze geen krachten vinden, zullen ze ook niet groeien en vooruitgaan. Dat willen we zeker verhinderen. Ook in die werkzaamheidsgraad hebben we stappen vooruitgezet, zeker bij de spitsuurgeneratie doen we het goed. Maar er is nog werk aan de winkel.

Ik ben blij dat u zich daarvan bewust bent.

Het Netflix-systeem, het nieuwe systeem van VDAB, staat inderdaad op de rails, wel met wat vertraging want het was voor september aangekondigd maar het is oktober geworden. Ik weet niet hoe het ondertussen loopt en of u daar feedback over hebt gekregen. Ik denk dat we dat nu van nabij moeten opvolgen want dat is toch wel een hele vernieuwing en het zou een serieuze verbetering moeten zijn.

Wat betreft de Septemberverklaring van minister-president Bourgeois, delen we de doelstelling om 80 procent te halen uiteraard met hem. U zegt dat dit nog geen officiële doelstelling is maar ik hoop dat dit misschien informeel toch wordt meegenomen. Het is heel belangrijk dat we de grenzen constant verleggen en zeker waar doelstellingen worden gehaald binnen specifieke groepen, moeten we de lat onmiddellijk hoger gaan leggen.

Inderdaad, de federale arbeidsdeal is een belangrijk luik, daar hebt u naar verwezen. Daar moeten we ook samenwerken, dat heb ik al meerdere keren aangehaald. Er zijn een aantal acties aangekondigd om mensen met een migratieachtergrond meer kansen te geven en om het overleg federaal wat betreft die samenwerking te verbeteren.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik geef kort een paar reacties. De gesprekken met de federale overheid: ik heb een gesprek gehad met federaal minister van Werk Peeters. We hebben de maatregelen die wij vanuit Vlaanderen hebben gesuggereerd, overlopen. Een deel zit in de zomerdeal, een deel zit in wat we in het Overlegcomité op de agenda hebben gezet en waarvan was gezegd dat het zou worden opgevolgd. Minister Peeters heeft gezegd waar die maatregelen op dat moment stonden. We hebben de afspraak, als ik me niet vergis rond 20 november, om te zien hoe ver we dan staan. Voor een deel wacht hij op adviezen van de sociale partners. Bij een deel is er wetgevend werk bezig. Bij een deel waren er nog studies. Ik denk aan het versneld afbouwen van de werkloosheidsuitkering en het hoger beginnen en dergelijke. Het was in gang maar nog lang niet afgerond.

De nieuwe dienstverlening is effectief op 8 oktober gestart. Ik wil buiten Netflix een voor mij zeer belangrijk element van nieuwe dienstverlening duidelijk naar voren brengen. Als ik vergelijk met het verleden, dan ging men er vroeger vanuit dat een universitair of hogeschoolde de eerste maanden zeker niets nodig had van VDAB en rustig verder kon doen. Dat model is voorbij. Binnen de maand wordt iedereen gecontacteerd en wordt een inschatting gemaakt door de arbeidsbemiddelaar of die persoon zelf verder kan of niet. Dat staat los van zijn diploma. Dat vind ik wel een groot verschil. Je kunt iemand hebben met een minder hoog diploma die vlot zelf verder kan en iemand die hoog geschoold is maar het

moeilijk heeft om zijn weg te vinden op de arbeidsmarkt. Nu zal degene die moet worden geholpen, worden geholpen en degene die verder kan, zal verdergaan. Er is een enorm verschil tussen de vroegere manier van werken en de methode zoals ze op 8 oktober is gestart.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Het is inderdaad een werk van lange adem om die stille arbeidsreserve op te sporen en aan te sporen, maar het is een werk dat wel moet gebeuren. Ik leg u het vuur wat aan de schenen maar u mag gerust uw federale collega's ook het vuur aan de schenen leggen, zeker proactief. U sprak over adviezen en overleg en dat kan inherent wat vertraging met zich meebrengen als er niet onmiddellijk op die adviezen wordt gereageerd. Dus bij dezen doe ik een warme oproep om dat van nabij op te volgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het langdurige defect van de Job Tracker bij Sodexo en de communicatie met de dienstenchequeondernemingen – 2399 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Mijn vraag dateert al van een tijdje geleden. Het gaat over de panne bij de Job Tracker van Sodexo. Vanaf 9 augustus was er een tijdelijke panne waarbij die applicatie niet meer beschikbaar was. Ik geef wat uitleg over de applicatie: de poets hulpen gebruiken die om hun prestaties elektronisch in te geven. Als het systeem plat ligt, heeft dat een aanzienlijke negatieve impact op de operationele werking van de dienstenchequeondernemingen (DCO's).

Pannes kunnen altijd voorvallen, dat weten wij ook, maar in dit geval was het een ietwat groter probleem. Ten eerste heeft die panne geduurd tot 14 augustus. Ten tweede was er heel wat frustratie omdat de communicatie niet optimaal verliep. DCO's die naar Sodexo belden, kregen een bandje te horen met de boodschap dat er inderdaad een panne was maar dat men verder geen uitleg kon geven over de oorzaak en de timing.

Op het eerste gezicht zou je denken dat de impact van een dergelijke panne beperkt is, maar in de praktijk betekent dit extra werk en kosten. De telefoonlijnen van kantoren en hoofdzetels van DCO's worden overspoeld door poets hulpen die de problemen melden en die hun prestaties via de app niet kunnen registreren. Een ander probleem was dat niet alle klanten toestaan dat men met de vaste lijn belt naar Sodexo. Dat betekent dat die poets hulpen massaal met hun eigen gsm bellen, met hogere telecomfacturen tot gevolg voor hen ofwel voor de DCO door een hoger gebruik van het gratis nummer dat ze zelf in het leven hebben geroepen om hun kosten te drukken. Het zijn misschien kleine individuele meerkosten, maar vele kleintjes maken een groot. Zeker voor ondernemingen die vaak werken met erg beperkte winstmarges is die impact groter dan we denken. Collega Christiaens zal straks nog een vraag stellen over de rendabiliteit van de DCO's. Dat probleem uit zich hier ook.

Naar wij vernamen was er geen degelijke vorm van communicatie met de erkende ondernemingen. Op maandag was er op aandringen van Federgon (Federatie van Partners voor Werk) wat meer uitleg maar toen waren er al enkele

dagen verstreken. Dat is natuurlijk niet efficiënt. Het is in ieder geval aangegeven om in de toekomst dergelijke problemen sneller en adequater op te lossen

Het is niet de eerste keer dat er falende communicatie is bij Sodexo. Gezien de impact op de werklast en de werkingskosten moeten we daar beter proactief over communiceren naar de ondernemingen.

Wat was nu eigenlijk de precieze oorzaak van de problemen met de Job Tracker? Waarom duurde het zolang vooraleer die problemen opgelost geraakten? Is er een raming van de schade die de dienstenchequeondernemingen (DCO's) hebben opgelopen naar aanleiding van deze panne? Waarom liep de communicatie mank? Welke lessen worden er ook uit getrokken om in de toekomst proactiever en regelmatig te informeren bij het opduiken van problemen? Welke concrete maatregelen worden er genomen om dergelijke technische problemen in de toekomst te vermijden?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: De directe oorzaak van de problemen met de Job Tracker was de ontwikkeling van een nieuwe toepassing, wat op zich natuurlijk altijd goed is. Het gaat om een toepassing die onder meer een automatische uitwisseling van gegevens toelaat met Sodexo in het kader van het beheer van de prestaties van de erkende ondernemingen. Op het moment dat die nieuwe toepassing in productie werd geplaatst, heeft dit gezorgd voor een neveneffect op het niveau van de Job Trackerapplicatie.

De identificatie van het onderliggende technische probleem was zeer complex, waardoor we de nodige vertraging hebben opgelopen bij het zoeken naar een oplossing. De ontwikkeling van de oplossing nam vervolgens ook nog enige tijd in beslag. We moesten eerst weten waar het probleem zat en daarna heeft de zoektocht naar een oplossing ook nog enige tijd in beslag genomen.

Mijn administratie heeft geen zicht op de geraamde kosten die dit probleem met zich meebracht voor de erkende dienstenchequeondernemingen. Toen het probleem werd vastgesteld, was de oorzaak nog niet bekend, zoals ik net al zei. Daarom kon Sodexo niet communiceren over de duur van het probleem, het moment waarop ze dachten het probleem op te lossen of waar het probleem juist lag. Ze wisten het immers zelf niet. Door de complexiteit van het probleem kon Sodexo ook moeilijk inschatten wanneer er een oplossing zou zijn. Daarom hebben ze geopteerd voor een algemene boodschap.

Ik kan u zeggen dat Sodexo mijn administratie zelf veel te laat op de hoogte heeft gebracht en die laatste heeft Sodexo andermaal moeten wijzen op het belang van proactieve communicatie. Ik moet eerlijk zeggen dat ik u begrijp, want ik heb eenzelfde reactie. Het is niet de eerste keer dat we iets dergelijks ervaren.

Er was veel ongenoegen bij de erkende ondernemingen, omdat zij niet op de hoogte waren van de problemen bij Sodexo en ook niet wisten hoe de prestaties van hun huishoudhulp nog tijdig konden worden geregistreerd. Er werd uiteindelijk, dankzij overleg met mijn administratie, beslist om een onlineformulier ter beschikking te stellen waarmee de erkende ondernemingen prestaties van de huishoudhulp alsnog retroactief konden ingeven.

Ik denk dat zowel mijn administratie als Sodexo hier wel degelijk lessen uit kunnen trekken. In het ontwerp van bestek voor de nieuwe uitgiftemarkt hebben we alvast een bepaling opgenomen die de toekomstige dienstverlener verplicht om een logboek ter beschikking te stellen, waarin alle incidenten die de goede dienstverlening onderbreken, moeten worden vermeld. Zo krijgen we zicht op wat er allemaal gebeurt.

Verder heeft Sodexo beloofd om de communicatie bij technische problemen aan te scherpen en in de toekomst ook proactief te communiceren over eventuele nieuwe IT-ontwikkelingen naar de erkende ondernemingen. Ik kan u ook meegeven dat ze momenteel werken aan een technische verbetering van de Job Trackerapplicatie, zodat prestaties bij een technische storing alsnog ingegeven kunnen worden. Dat zou een goede zaak zijn.

Ik ben het met u eens dat de manier van communiceren niet overeenstemt met de mijne. Het is natuurlijk aan het bedrijf zelf om hierover te beslissen. Ik denk wel dat mijn administratie correct heeft opgetreden en ervoor heeft gezorgd dat er ook alternatieven waren, zodra ze op de hoogte werd gesteld.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik ben blij dat u de bezorgdheid deelde en dat u de communicatie hekelt. Ik denk dat we dit in de toekomst moeten vermijden.

Ik begrijp dat er een technisch probleem is, dat er een oplossing gezocht moet worden en dat dat wat tijd in beslag neemt, maar je moet erover kunnen communiceren. Ook al kun je nog geen concrete oplossing naar voren schuiven, vind ik dat je toch wel iets meer mag meegeven dan louter een algemene boodschap. Communicatie kost Sodexo niets.

Ik wilde ook aanbevelen om bij de modaliteiten toch wel te bepalen dat dit de volgende keer niet meer kan gebeuren. U hebt het zelf echter al aangehaald, dus bij deze is mijn bijkomende vraag opgelost. Ik hoop samen met u dat we dit in de toekomst kunnen vermijden.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, bedankt voor uw antwoorden op de vragen van mevrouw Talpe.

Het is niet de eerste keer dat we hier samenzitten om te spreken over de moeilijke, of toch minder goede, communicatie van Sodexo. Die laat echt te wensen over. Het is spijtig om vast te stellen dat die na twee jaar nog altijd niet vlekkeloos verloopt. Voor ons is communicatie in de dienstenchequesector prioritair. Vooral de communicatie op maat van zowel de gebruikers als de werknemers en dienstenchequeondernemingen zelf is essentieel. Ik hoor ook dat u daar terecht bekommerd om bent en dat u er ook verder op zult inzetten.

Voor ons is de performantie van Sodexo op het gebied van klantvriendelijkheid een heel belangrijk onderdeel bij de uitvoering van de overheidsopdracht van het bedrijf. Ik heb vernomen dat u dat al hebt meegenomen in de nieuwe overheidsopdracht die er zit aan te komen. Dat communicatieuik moet echt wel worden meegenomen en moet een heel belangrijk onderdeel worden van die overheidsopdracht.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik ben het helemaal met u eens. Ik denk dat die communicatie effectief meegenomen moet worden in het bestek, minstens als les.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over interregionale samenwerking en de stages in het kader van Eurodissey – 56 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, ik laat mij vandaag graag assisteren door mijn YOUCA-medewerker Arthur, die de vraag zal stellen.

Arthur Callebaut: Minister, in het kader van Eurodissey kunnen Belgische, en meer specifiek Brusselse, werkzoekenden stage lopen in het buitenland. Eurodissey is een uitwisselingsprogramma dat jonge werkzoekenden tussen de 18 en 30 jaar door de buitenlandse stage – tussen 3 en 7 maanden – zowel professionele ervaring als talenskills wil aanbieden.

Jonge werkzoekenden kunnen binnen de Eurodissey-regio een stageplaats kiezen op basis van hun toekomstprofiel en de arbeidskansen die ze hierdoor creëren. Uiteraard gaat er een selectie aan vooraf, aangezien er op voorhand taallessen worden gegeven en de regio waar je aan de slag kunt die zal compenseren.

Actiris, de Brusselse gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling, heeft succes met die stages, niet het minst omdat 80 procent van de betrokkenen binnen het jaar na die stage een job kan vinden. Dat is niet mis.

Maar waarom naar het buitenland trekken? Een buitenlandse stage staat goed op het cv. Op die manier krijgt men extra ervaring en zelfvertrouwen. Dat is allemaal waar. Er zijn nu zelfs plannen klaar om ook in Polen stage te laten lopen. Die regio ligt niet binnen de Eurodissey-regio, maar een samenwerkingsakkoord is er wel al.

Daarom is de vraag: waarom geen stage aanmoedigen in een Vlaamse regio, in een Vlaams bedrijf? Ook hier worden gemotiveerde mensen gezocht. Een stage van enkele maanden is dé kans om werkgever en toekomstig werknemer bij elkaar te brengen. De kans op een job na de stage is dan ook reëel en hoog. Vlaanderen ligt evenmin als Polen in de Eurodissey-regio, maar een samenwerking tussen Actiris en VDAB is er wel al. Daardoor kunnen werkzoekenden vijf weken lang een taalbad volgen.

Minister, klopt het dat Actiris plannen heeft om de langdurige stage in Polen, Mazowsze, te laten lopen? Dat ligt toch niet binnen de Eurodissey-regio? Op welke manier zal men die plannen dan verwezenlijken?

Vlaanderen maakt, net als Polen, Mazowsze, geen deel uit van de Eurodissey-regio. Aangezien er wel een samenwerkingsovereenkomst is tussen Actiris en VDAB, waarom dan geen uitbreiding naar Vlaanderen?

Hoe kan ervoor worden gezorgd dat Actiris ook in Vlaanderen Brusselse werkzoekenden stages kan aanbieden? En ook vanuit Wallonië zou met Service Public Wallon de l'Emploi et de la Formation Professionnelle (Forem) hierover een samenwerking mogelijk moeten zijn. Hoe kan dit concreet worden uitgewerkt?

Hoe evalueert u de interregionale samenwerking tussen VDAB en Actiris en Forem? Wat zijn de recentste resultaten en cijfers in dezen?

Wanneer komt er een nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen Actiris en VDAB inzake interregionale mobiliteit? Wat wilt u concreet bereiken met deze nieuwe overeenkomst?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Bothuyne, wat dat eerste betreft, moet ik u teleurstellen. Ik ben niet bevoegd voor Actiris en kan dus niet zeggen welke plannen zij hebben, en of ze al dan niet naar Polen gaan. Ik weet daarover niet meer dan u. Ik heb niet de bevoegdheid om mijn collega daarover te bevragen. Ik kan u wel op de andere vragen antwoorden. Ik denk dat er hier en daar misvatting is over het project en over wat u voorstelt dat we zouden doen en eigenlijk toch al doen.

Het Eurodisney-project – het klinkt bijna als Euro Disney – omvat tijdelijke stages in het buitenland voor een beperkte groep van jongeren, waarbij zij een beurs krijgen en er in het logement van de stagiair wordt voorzien. Wallonië neemt daaraan deel, net als Brussel. Er kan echter geen uitwisseling zijn tussen Brussel en Wallonië, want het moeten verschillende lidstaten van Europa zijn. Het project staat los van een interregionale samenwerking met Brussel of Wallonië en kan geen deel uitmaken van de samenwerkingsovereenkomst, omdat het tussen verschillende lidstaten moet gebeuren.

Het was een beslissing van de Franse Gemeenschap om in het project te stappen. En – dat vind ik het belangrijkste – het doel is dat die jongeren hun taalcompetentie aanscherpen buiten het land. Het doel is niet dat zij in dat buitenland gaan werken, daar stage lopen en daardoor specifieke competenties van dat bedrijf opdoen. De bedoeling is in eerste instantie de taalcompetentie aan te scherpen bij de Franstalige populatie, waardoor ze in eigen regio hun job beter kunnen invullen.

Wat doen wij? Wij stellen andere prioriteiten. Wij hebben een krapte op onze arbeidsmarkt en bijgevolg veel openstaande vacatures. Onze samenwerkingen in Europa hebben dus een andere finaliteit, bijvoorbeeld de bilaterale projecten met Italië en Spanje, om Vlaanderen als aantrekkelijke werkgever te promoten en om mensen naar hier te kunnen brengen die in eigen land geen job vinden en waarvoor wij een job hebben. Dat is in eerste instantie niet om hun talent aan te scherpen, maar om de job in te vullen. Dat is duidelijk een andere zaak.

Brussel en Wallonië kijken naar het buitenland voor competentieversterking, wij om onze vacatures bekend te maken en ze zoveel mogelijk permanent, en niet tijdelijk zoals in het project, te kunnen invullen.

Zoals ik al zei, is het technisch dus niet mogelijk om Brusselse werkzoekenden in Wallonië of in Vlaanderen een stage te laten doen in het kader van Eurodisney. We hebben tal van andere reguliere kanalen waarbij dit wel mogelijk is, en waarbij reeds veel mensen in projecten zitten. De bestaande formules voor competentieversterking en werkplekieren zijn toegankelijk voor Waalse en Brusselse werkzoekenden. Bovendien leiden die tot permanente – en dat is een goede zaak – vormen van werk in Vlaanderen.

Ik geef een paar cijfers mee. In 2017 zijn er 469 Brusselse werkzoekenden gestart met een vorm van werkplekieren in Vlaanderen, vooral de individuele beroepsopleiding (IBO) en opleidingsstages in Vlaanderen.

250 Waalse werkzoekenden vonden in datzelfde jaar een werkplek in Vlaanderen, eveneens via de IBO en opleidingsstage.

Bovendien is het werkplekieren slechts een van de verschillende vormen van dienstverlening die VDAB in Brussel aanbiedt aan de Brusselse werkzoekenden. Elke nieuw ingeschreven werkzoekende in Brussel krijgt het aanbod om in te stappen in een traject op maat bij VDAB. Zoals u waarschijnlijk weet, past dat binnen de mandateringsovereenkomst tussen VDAB en Actiris. Dat traject op

maat omvat inschatting, oriëntering, Nederlands, werkplekleren, competentieversterking enzovoort. Mochten we ingestapt zijn in dat project op Europees niveau, dan zou dat nooit zo ver kunnen gaan als de samenwerking die er vandaag is tussen VDAB en Actiris.

Om op uw laatste twee vragen te antwoorden: in 2017 werden 10.323 Vlaamse vacatures ingevuld met Brusselse werkzoekenden. De bron daarvoor is Actiris zelf, op basis van de aangiftes in Dimona (Déclaration Immédiate/Onmiddellijke Aangifte). Voor Waalse werkzoekenden gaat het in 2017 om 22.415 Vlaamse vacatures die werden ingevuld. De bron hiervoor is Forem.

Tot eind augustus 2018 werden 19.611 Vlaamse vacatures ingevuld door Waalse werkzoekenden. Als ik snel reken, betekent dit een stijging ten opzichte van 2017, als deze trend zich verderzet. Voor Actiris zijn er geen tussentijdse resultaten beschikbaar.

Binnen de mandateringsovereenkomst, waarover ik het daarnet had, heeft Actiris in de eerste helft van 2018 551 werkzoekenden doorverwezen naar VDAB, onder wie 175 kortgeschoolden, 183 middengeschoolden en 193 hogeschoolden, dus grosso modo een derde voor elke groep.

Aangezien de meerderheid van de werkzoekenden geen of een zeer beperkte kennis van het Nederlands heeft, start een groot aantal met een taalopleiding Nederlands.

De versterkte samenwerking met Forem van begin dit jaar werpt zijn vruchten af.

Van de gezamenlijke raad van bestuur van Actiris en VDAB ontving ik eind juni 2018 een ontwerp van vernieuwde samenwerking. De doelstelling is om het samenwerkingsakkoord van 2011 te actualiseren en te versterken. De gesprekken tussen de twee kabinetten vinden momenteel plaats. Ik hoop dat we een van de volgende maanden een nieuw samenwerkingsakkoord kunnen ondertekenen.

De voorzitter: De heer Callebaut heeft het woord.

Arthur Callebaut: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik dank de minister voor het uitgebreide antwoord. Ik denk dat het goed is dat een aantal misverstanden in dezen zijn opgehelderd. Het krantenartikel, waarnaar verwezen werd, sloeg de bal hier gedeeltelijk mis, denk ik.

Ik denk dat samenwerking binnen Europa zeker een nuttige zaak is. We moeten die opzetten vanuit onze invalshoeken, waarbij inderdaad de invulling van knelpuntvacatures de eerste en belangrijkste invalshoek zou moeten zijn.

Bedankt ook voor de recente cijfers met betrekking tot de resultaten van de samenwerking met Forem en Actiris. Ik denk dat het een goede zaak is dat er daar een stijgende trend te zien is. Er blijft een grote reserve aan Waalse en Brusselse werkzoekenden, die zich toch vlakbij die vele Vlaamse knelpuntvacatures bevinden. Ik denk dat daar nog meer werk van moet worden gemaakt. In die zin is die nieuwe samenwerkingsovereenkomst tussen Actiris en VDAB een bijzonder belangrijk momentum.

Minister, wat wilt u hier concreet mee bereiken? Wat wilt u extra bewerkstelligen met die nieuwe samenwerking tussen Actiris en VDAB? U zegt dat er een ontwerp op tafel ligt. Dus kunt u daar ongetwijfeld wat meer toelichting bij geven.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Wat de bijkomende vragen betreft, denk ik dat we tot een versterkte gegevensuitwisseling moeten komen. Waarom geen gezamenlijke arbeidsmarktanalyse? Ook samenwerking in het kader van duaal leren lijkt mij een interessant gegeven. De oprichting van een nieuw talenpunt is een element dat daarin zit. Dat zijn dus enkele elementen uit dat samenwerkingsakkoord, die nu met de kabinetten verder worden geconcretiseerd om die samenwerkingsovereenkomst te kunnen afsluiten.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik dank de minister voor de bijkomende toelichting en ik kijk uit naar het samenwerkingsakkoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over een mogelijke participatie in Brussels Airport – 2462 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister, in de krant stond het bericht dat de Vlaamse Regering overweegt om een participatie te nemen via de Participatie-Maatschappij Vlaanderen (PMV) in Brussels Airport. Brussels Airport is in handen van de federale overheid, die 25 procent + 1 van de aandelen in handen heeft, en daarnaast van enkele Canadese pensioenfondsen. Het zijn echter de Australiërs die hun participatie wensen te verkopen.

Minister, klopt het wat in de media wordt gezegd? Hebt u plannen in die zin? Wat is de stand van zaken inzake dit dossier?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik kan heel kort zijn, collega Van Rompuy. PMV verkent het dossier in het kader van haar beheer van het infrastructuurfonds EPICo. De Vlaamse Regering heeft daartoe geen opdracht gegeven. PMV treedt op als dagelijks beheerder van het infrastructuurfonds European Projects Investment Company (EPICo) en EPICo Co-Investment Platform CIP.

EPICo is, zoals u weet, gefinancierd met middelen van institutionele investeerders. EPICo CIP is gefinancierd door PMV en Rebel en co-investeert met EPICo volgens vastgelegde regels. Het is in dat kader, gewoon in haar beheer, dat PMV de mogelijkheden rond die participatie verkent.

Het verkoopproces voor de participatie van Macquarie is nog niet opgestart. Het betreft evenwel een participatie die zeer groot is. Het is een aanzienlijke financiële omvang, en de mogelijkheid om die participatie volledig op te nemen, gaat de mogelijkheden van EPICo ver te boven. In het kader van de aangekondigde operatie zijn er beperkte informele contacten met andere mogelijke Belgische institutionele financiers om te zien of er ook nog bij andere spelers interesse zou zijn. Maar meer dan dat is het op het moment niet.

Samengevat, ik denk dat in een normale manier van werken rond EPICo het logisch is dat PMV zijn werk doet als er dingen schijnen te bewegen. Het is niet in opdracht van, maar het is verkennen dat ze daar doen. Anderzijds kan ik u ook zeggen dat er nog geen verkoopproces is gestart.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ik begrijp dus dat er geen actieve beslissing van de Vlaamse Regering is geweest om stappen in die zin te zetten. Maar private groepen hebben ook Vlaamse instellingen zoals PMV aangesproken om te vragen of ze al dan niet interesse hebben om te participeren. Er wordt nu onderzocht of dat zinvol zou zijn. Ik weet dat het over een heel groot bedrag gaat, meer dan een miljard euro in totaal.

Ik heb ook al een conceptnota neergelegd hier in het parlement over hoe we in Vlaanderen kunnen omgaan met verankering. Ik denk dat een dossier als dit, waarvan ik natuurlijk de financiële details niet ken, wel interessant zou zijn voor Vlaanderen om te overwegen om een al dan niet beperkte participatie te nemen in cruciale infrastructuur zoals Brussels Airport. We hebben natuurlijk de middelen niet om een miljard euro op tafel te leggen, dat zou ook niet verstandig zijn. Maar we hebben toch regelmatig een debat over hoe we de luchthaven zien, over alles wat er gebeurt rond de luchthaven met de boetes en met de positie van de Duitse eigenaar van Brussels Airlines. Een participatie hebben in Brussels Airlines kan toch de positie en de leverage van de Vlamingen versterken, bijvoorbeeld als het gaat om het behouden van een hub.

Ik weet niet wat de analyse van PMV zal zijn, maar ik denk dat dit een dossier is dat de moeite waard is om grondig te bestuderen. Enkel als de cijfers kloppen is het misschien de moeite waard voor Vlaanderen om alsnog te proberen daarin te participeren in een brede visie op de verankering in Vlaanderen van de belangrijke infrastructuur voor onze economie.

De voorzitter: Mevrouw Maes heeft het woord.

Lieve Maes (N-VA): Ik denk dat het niet verkeerd is dat erover nagedacht wordt om in de luchthaven te participeren. Ik ben iets terughoudender dan collega Van Rompuy. Het gaat immers over een belangrijke overname, en dat gebeurt best in de luwte en met de nodige voorzichtigheid. Ik denk echter wel dat er voldoende triggers zijn om daar deftig over na te denken, en dat is een goede zaak.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: We zullen het verder opvolgen.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister, u hebt recent een fonds opgericht, het Future Techfund. Ik weet dat dit niet daarover gaat, maar wil toch volgend punt maken. Ik heb zelf in die conceptnota voorgesteld om een verankeringsfonds op te richten. Ik denk dat het misschien interessant zou zijn om een breder gesprek te hebben over hoe we onze investeringsmiddelen in Vlaanderen richten. Ik vind persoonlijk dat het nu een beetje te veel ad hoc is. Er is een probleem, we richten een fonds op en we pakken het aan. Ik denk dat we wat meer strategisch moeten kijken naar onze omgang met fondsen in Vlaanderen. We moeten hier eens echt werk van maken. Want ik kan niet meer volgen, ik weet ook niet wat de positie is van dat fonds ten aanzien van wat uw collega Van Overtveldt federaal van plan is te doen. Het zou een heel nuttige oefening zijn om een strategie te ontwikkelen over hoe we in Vlaanderen omgaan met toch belangrijke middelen op het vlak van investeringspolitiek. Dit dossier is een mooi voorbeeld van wat we zouden kunnen doen met onze middelen. Ik weet dat wij maar een klein deel kunnen nemen. Maar mochten we een verankeringsfonds hebben – en ik denk dat dit mogelijk is met onze middelen – zouden we toch iets betekenisvols kunnen doen in dit dossier.

De voorzitter: Normaal was dit het afsluitend woord. Aangezien er echter bijkomende vragen gesteld worden aan u, minister, is het niet meer dan normaal dat u hierop kunt antwoorden.

Minister Philippe Muyters: Mijn punt is gewoon het volgende. Ik kan u in detail uitleggen wat we met dat Future Techfund willen doen. Dit heeft niets te maken met de verankering zoals u ze naar voren brengt rond infrastructuur of dergelijke meer. Ik stel voor dat we dat behandelen in een bijkomende vraag die u kunt stellen, zodat we wat dieper kunnen ingaan op dat fonds. Uw filosofie over een infrastructuurfonds is zeker iets dat kan worden meegenomen. We spreken hierover al een tijd intern binnen de Vlaamse Regering.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ik ben niet tegen dat fonds, ik begrijp wel waarom het opgericht is. Ik denk dat we een strategie moeten hebben, en dat we de beperkte middelen die we hebben, op een meer doelgerichte manier moeten inzetten. Ik denk dat we over een verankeringsfonds hadden moeten beslissen bij het begin van de legislatuur en niet nu. Mijn oproep is om een algemene strategie over onze investeringsfondsen op poten te zetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lieve Maes aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de resultaten van de wetenschapsbarometer – 55 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Maes heeft het woord.

Lieve Maes (N-VA): Voorzitter, ook ik heb hulp vandaag: YOUCA-deelnemer Koenraad gaat voor mij die vraag stellen.

Koenraad Maes: Voorzitter, minister, op 28 augustus 2018 publiceerde het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) de resultaten van de eerste wetenschapsbarometer.

De wetenschapsbarometer is een bevragingsinstrument om het draagvlak voor wetenschap en technologie bij verschillende doelgroepen te bepalen en geeft een nulmeting voor dat draagvlak. Een belangrijk instrument dus, in het kader van wetenschapscommunicatie.

Zo leerden we bijvoorbeeld dat negen op de tien Vlamingen het belang erkent van wetenschap en onderzoek. Voor 85 procent van de Vlamingen leidt wetenschap tot een beter leven in de toekomst. Er is dan ook een duidelijk draagvlak voor de financiële ondersteuning van wetenschap door de overheid, van 77 procent. Bij wetenschappers zelf plaatsen de Vlamingen iets meer vraagtekens, al overheerst ook daar het vertrouwen. De omarming van technologische vernieuwingen ligt lager dan het belang en de interesse: 51 procent gaat akkoord met de stelling dat we technologische vernieuwingen moeten omarmen. Jongeren zijn daarover zelfs wat negatiever dan ouderen.

In grote lijnen kunnen we dus stellen dat de Vlaming een hart heeft voor wetenschap, maar dat er wel een zekere bezorgdheid leeft rond de technologische vernieuwingen. Daarom de volgende vragen. Minister, hoe evalueert u zelf die nulmeting? In welke mate zal de Wetenschapsagenda verder worden afgestemd op de wetenschapsbarometer? Meer specifiek, hoe vertaalt dat zich

naar het STEM-actieplan (Science, Technology, Engineering and Mathematics)? Ziet u een rol voor de media in dit domein? Hoe zouden zij dit beleid kunnen ondersteunen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Dank u wel, Koenraad Maes. De nulmeting, voor alle duidelijkheid, dient als ijkpunt om de evolutie in de volgende jaarlijkse peilingen te kunnen volgen. Ik denk dat het altijd nuttig is om dan een evolutie te kunnen vaststellen. De wetenschapsbarometer levert dan weer interessante inzichten, die we in de komende periode nog verder moeten analyseren. De barometer peilt hoe de Vlaming denkt over wetenschap, de agenda peilt wat de Vlaming van de wetenschap verwacht.

De Wetenschapsagenda zijn we momenteel nog aan het verwerken. Ik denk dat u weet dat er meer dan tienduizend 'vragen voor de wetenschap' zijn gesteld. Ik ben daar zelf heel fier op. Zelfs als we vergelijken met het buitenland, is dat toch een zeer groot succes. Het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen (FWO) en de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB) zijn die nu samen aan het clusteren. Het is de bedoeling dat we die Wetenschapsagenda afronden tegen de viering van 90 jaar FWO, die op 14 december in de Elisabethzaal in Antwerpen zal plaatsvinden, en het schijnt dat ik die dan in ontvangst mag nemen. Bij de verdere acties inzake wetenschapscommunicatie zullen zowel die Wetenschapsagenda als de wetenschapsbarometer volgens mij een zeer belangrijke inspiratiebron zijn.

De wetenschapsbarometer zie ik als iets dat complementair is aan de STEM-monitor van het STEM-actieplan. In die STEM-monitor worden de aantallen leerlingen en studenten die instromen, doorstromen en uitstromen, opgevolgd. In de wetenschapsbarometer wordt er gepeild naar de perceptie van ouders, jongeren en leerkrachten ten aanzien van STEM op school en STEM buiten de school. Het is dus wel een ander instrument. Het ene meet wat instroomt en uitstroomt, bij het andere peilt men naar het gevoel, naar de perceptie: hoe sta je daartegenover? Dat wil dan nog niet zeggen dat men dan gaat instromen.

Dit levert ons wel belangrijke informatie op voor de keuze van toekomstige acties op het vlak van STEM. Om maar één voorbeeld te noemen, we leren uit de wetenschapsbarometer dat we meer moeten inzetten op leerkrachten van het secundair onderwijs. Dat is dan iets waarmee we rekening kunnen houden in onze STEM-acties.

Ik zie zeker een rol voor de media. Met de resultaten van de wetenschapsbarometer in het achterhoofd kunnen de media er gerust op zijn dat er voldoende kijkers of luisteraars of lezers zouden zijn voor de wetenschap populair makende programma's. Zowel in het nieuws als in de duidingsprogramma's, maar ook in humaninterestprogramma's of -rubrieken kunnen wetenschap en technologische innovatie wat mij betreft dus zeker meer aan bod komen.

Ik zie bijvoorbeeld dat SuperNova een enorm succes is geweest in de laatste dagen van september: meer dan 30.000 mensen, en we hadden er 15.000 verwacht, zijn naar Antwerpen gekomen om te zien wat er qua digitalisering en innovatie te gebeuren staat. Dan denk ik dat we daadwerkelijk kunnen zeggen dat inzake communicatie de media daar gerust wat meer aandacht voor kunnen en mogen hebben.

De voorzitter: Mevrouw Maes heeft het woord.

Lieve Maes (N-VA): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Het is duidelijk dat het een goede structuur is die is opgezet. De agenda en de barometer hebben elk

een duidelijk afgelijnde taak en een afgelijnde opvolging. Ik heb genoteerd dat de agenda half december zal zijn afgewerkt, en dan kunt u daar verder mee aan de slag. Het is ook voldoende duidelijk wat de taak is van de barometer, en het onderscheid met de STEM-monitor. Er is geen overlapping, en dat is goed.

Ik heb nog een kleine bijkomende vraag over de rol van de media. U ziet dus duidelijk een rol voor hen weggelegd. Kunt u daar invloed op uitoefenen, of is het aan de media zelf om dit op te pikken? Waar stopt uw taak daarin?

Ik kan alleen maar beamen dat SuperNova inderdaad een zeer interessant evenement was. Het was alleen jammer dat het zo dicht bij de verkiezingen lag. Anders had ik er langer kunnen rondlopen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Wat de media betreft, we steunen een aantal programma's. Ik denk aan Team Scheire, en er is nog een ander programma dat we ondersteunen. We hebben bij onze diverse speerpuntclusters, strategische onderzoekscentra (SOC's) en dergelijke meer ook uitdrukkelijk mee opgenomen dat ze er zelf voor moeten zorgen dat ze aan wetenschapscommunicatie doen, dat zij ook moeten proberen om die moeilijke materie bevattelijk samen te vatten. Dat is toch ook een belangrijk gegeven. Dat is iets waarmee ook zij toch aan de slag zijn gegaan, en ik zie ter zake zelf toch al een enorme vooruitgang. Ik denk bijvoorbeeld aan het rondtrekkend forum van het Interuniversitair Micro-elektronicacentrum (imec), dat ook een enorm succes heeft gehad.

De voorzitter: Mevrouw Maes heeft het woord.

Lieve Maes (N-VA): Ik heb daar eigenlijk niet veel meer aan toe te voegen. Het is goed dat de wetenschapscommunicatie via de strategische onderzoekscentra verloopt. Ik vroeg, om mijn fractievoorzitter gerust te stellen, niet om een inhoudelijke inmenging. Ik wilde enkel een verduidelijking van de structuur krijgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het Vlaams kankeronderzoek – 80 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord. Hij wil een vraag om uitleg stellen over het Vlaams kankeronderzoek, maar naar aloude traditie heeft hij iemand anders meegebracht om het werk voor hem te doen. *(Gelach)*

Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, dat is waar, maar het valt toch op dat ik van die 42 fractieleden nog nooit iets aan u heb gevraagd. *(Gelach)*

Ik geef graag het woord aan mijn YOUCA-stagiaire Raya.

Raya De Wandel: Minister, als minister van Innovatie mocht u op 8 oktober 2018 het nieuw laboratorium van eTheRNA in Niel inhuldigen. Die biotechnologische start-up eTheRNA werkt aan een op messenger-RNA (mRNA) gebaseerde immuuntherapie en heeft een nieuw labo van 400 vierkante meter geopend om het onderzoek naar een kankertherapie een versnelling hoger te kunnen schakelen.

Het mRNA werkt als een boodschapper in ons bloed, waardoor ons immuunsysteem kankercellen als een vijand beschouwt en vernietigt of afstoot. ETheRNA

ontwikkelt een injectie met mRNA voor patiënten met huidkanker. Nadat ze met klassieke kankertherapieën zijn behandeld, krijgen deze patiënten een immuuntherapie die moet verhinderen dat de huidkanker uitzaait.

Met het nieuw labo kan eTheRNA eigen mRNA aanmaken, wat op wereldniveau betrekkelijk uniek is. De therapie is ontdekt door professor Thielemans, die zijn uitvinding heeft gepatenteerd en vervolgens in de start-up eTheRNA heeft ondergebracht. Sinds de start heeft het biotechbedrijf ongeveer 25 miljoen euro aan kapitaal ontvangen, onder meer van Fund+, de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) en Life Sciences Partner (LSP). Ook vanuit het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) is financiële ondersteuning gekomen.

Uiteraard is eTheRNA niet de enige speler die actief is op het vlak van kankeronderzoek. De Vlaamse onderzoekers scoren hoog op wereldschaal, bijvoorbeeld binnen het toonaangevend Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB). Ook de universiteiten en de universitaire ziekenhuizen verrichten baanbrekend werk. Binnen het bestaand innovatie-instrumentarium zijn er op projectbasis verschillende steunmogelijkheden en uiteraard wordt het fundamenteel onderzoek ook door het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) ondersteund.

Minister, op welke wijze heeft het VLAIO deze start-up ondersteund? Wat betekent dit nieuw labo nu en in de toekomst voor de op mRNA gebaseerde immuuntherapie? Hoe positioneert Vlaanderen zich globaal gesproken met betrekking tot onderzoek naar en de strijd tegen kanker? Welke opportuniteiten ziet u om de slagkracht nog te vergroten, zowel binnen uw eigen bevoegdheden als in samenwerkingsverbanden, bijvoorbeeld met buitenlandse onderzoekscentra?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, in 2013 heeft het bedrijf voor een haalbaarheidsstudie voor starters steun gekregen ten bedrage van 25.000 euro. Het algemeen doel van de studie was het opstellen van een strategisch plan voor eTheRNA. Dat plan moest toelaten voldoende middelen op te halen bij lokale en internationale investeerders. Het bedrijf heeft vervolgens 24 miljoen euro kunnen ophalen. Nadien is voor 1 miljoen euro een project gesteund om het RNA-productieproces verder op punt te stellen. Verder zijn een innovatiemandaat en twee Baekeland-mandaten toegekend om de RNA-vaccinatietechnologie op punt te stellen. Indien we dat alles optellen, heeft het VLAIO 1,9 miljoen euro aan ondersteuning toegekend.

De ingebruikname van de productie-eenheid voor mRNA stelt eTheRNA in staat om te concurreren met de grotere wereldwijde spelers op het veld en om een toonaangevende rol te spelen in de ontwikkeling van immunotherapieën tegen kanker. Zoals reeds is vermeld, beschikt het bedrijf over een product van hoogwaardige kwaliteit. Momenteel heeft eTheRNA al een eerste vaccin op twintig patiënten met huidkanker kunnen testen en start een studie over borstkanker. Met het nieuw labo, dat ook de preklinische en klinische teams ondersteunt, kunnen deze programma's worden voortgezet ten behoeve van grotere patiëntengroepen en nieuwe toepassingen binnen en buiten de oncologie.

Ik ben het ermee eens dat we over een opkomst van de immunotherapie kunnen spreken. Ook de winnaars van de Nobelprijs voor Geneeskunde werken in die richting. Vlaanderen combineert een sterke traditie met betrekking tot immunologie en vaccins met een gunstig klimaat voor klinisch onderzoek, wat voor bedrijven een reeks nieuwe mogelijkheden opent. Met de gerichte ondersteuning van opkomende nieuwe spelers, zoals eTheRNA, en met een blijvende ondersteuning van het academisch onderzoek en een klinische ontwikkelingsomgeving kunnen we die opkomst vergemakkelijken.

Met alles wat in het VIB gebeurt, beschikken we over een ecosysteem. Hoewel eTheRNA niet in Zwijnaarde is gevestigd, kunnen we het bedrijf in de familie van het VIB situeren.

Naast fiscale maatregelen en de investeringsondersteuning door PMV, beschikken we over steunmaatregelen voor alle vormen van onderzoek. Ik heb het dan over fundamenteel onderzoek, maar even goed over basisonderzoek, klinisch onderzoek en industrieel onderzoek. Ik denk dat de wijze waarop wij in Vlaanderen onderzoek uitvoeren een belangrijke troef vormt.

De steun die eTheRNA heeft ontvangen, bestaat uit twee Baekeland-mandaten, projectfinanciering en een innovatiemandaat.

Ik denk dat we op die manier die bedrijven ondersteunen en de slagkracht van de biotechsector in Vlaanderen versterken, zodat we die sector vandaag wel op de wereldkaart zetten. Ze zijn ook aantrekkelijk voor buitenlandse investeringen, dat zien we ondertussen wel gebeuren. Wat mij betreft is dat een vorm van verankeringsstrategie, die niet gebaseerd is op geld, maar op het opbouwen van een ecosysteem, waarin het nuttig is om investeringen te doen, zowel vanuit het binnen- als het buitenland.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Ik laat eerst mijn YOUCA-studente repliceren.

Raya De Wandel: Minister, we danken u voor uw antwoord. Het voorbeeld van eTheRNA toont aan dat ons innovatie-instrumentarium op verschillende punten efficiënte steun kan geven aan bedrijven voor uiteenlopende doeleinden.

Ik ben ook blij te vernemen dat Vlaanderen vooroploopt in het onderzoek naar kankertherapieën. Het is iets dat ons allemaal aanbelangt en op een dag als vandaag stemt het positief te horen dat we meer dan ons steentje bijdragen om deze ziekte in te toekomst de wereld uit te helpen.

Aansluitend op de vraag van mevrouw Maes over de wetenschapsbarometer is er wat biotechnologie betreft zeker nog ruimte om naar het grote publiek te communiceren welke kennis we in Vlaanderen in pacht hebben en welk potentieel dit biedt, onder andere in de strijd tegen kanker.

Matthias Diependaele (N-VA): Daar heb ik niets meer aan toe te voegen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: In verband met de bijkomende vraag over de communicatie wil ik vermelden dat in de nieuwe beheersovereenkomst van het VIB uitdrukkelijk het opvoeren van communicatie door het VIB is opgenomen. Ik ben het er met u over eens dat op dat gebied meer kan gebeuren. Als Vlamingen hebben we die traditie niet: we zijn bescheiden en blijven lang in de schaduw.

We hebben ook niet de traditie om wetenschap op een eenvoudige manier te vertalen. Beide vind ik zeer belangrijk en daarom nemen we dit mee in de verschillende beheersovereenkomsten en zeker ook bij het VIB. Het VIB is een wereldspeler, dat werd mij op internationaal niveau ook al vaak bevestigd. Alles wat we daar samen met bedrijven doen en de manier van werken met innovatie is er zeer vooruitstrevend. We mogen daar fier op zijn en onze traditionele bescheidenheid wat opzij zetten, zelfs als Antwerpenaar.

De voorzitter: Ik moet toegeven dat ik daar stil van word.

De vraag om uitleg is afgehandeld.